

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นบุคลากรแห่งการเรียนรู้ สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อมุ่งมันที่จะให้เยาวชนเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รู้จักแสวงหาความรู้ อีกทั้งรู้จักใช้แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน มหาวิทยาลัยและชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม รู้จักพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต แต่การเรียนรู้นั้นจะต้องรู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง (อุดมศักดิ์ พลอยบุญ, 2544, หน้า 2) การศึกษาในสังคมไทยมีโครงสร้างพื้นฐานที่เกื้อหนุนต่อการเรียนรู้ของบุคคลในรูปแบบของแหล่งสารสนเทศที่สามารถจะเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายกว้างขวางและมีมากพอที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นได้ ไม่ว่าจะการเรียนรู้ที่เกิดจากการศึกษาในรูปแบบใดๆ มีทั้งการศึกษาในระบบ และนอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัย ก็ต้องมีแหล่งสารสนเทศที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้มากกว่าในขอบเขตของโรงเรียนและมหาวิทยาลัย ซึ่งแหล่งสารสนเทศดังกล่าวมีหลากหลาย

แหล่งสารสนเทศ (Information Sources) เป็นแหล่งข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งประกอบด้วย แหล่งสารสนเทศสถาบัน แหล่งสารสนเทศสถานที่ แหล่งสารสนเทศที่เป็นบุคคล และแหล่งสารสนเทศอย่างไม่เป็นทางการ แหล่งสารสนเทศต่างๆ เหล่านี้จะเป็นที่รวบรวมสารสนเทศที่ให้ความรู้เพื่อการศึกษา ค้นคว้า ประกอบการเรียนการสอนรวมทั้งใช้ประโยชน์ได้ตามความต้องการของผู้ใช้ นับว่าแหล่งสารสนเทศเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งต่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะนักศึกษาต้องอาศัยแหล่งสารสนเทศในการศึกษาค้นคว้า ข้อมูลข่าวสาร ที่ถูกต้อง เที่ยงตรง ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ เพื่อประกอบการเรียน

อนึ่งการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 ว่าด้วยการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้อีกด้วย ทั้งนี้ครูและผู้เรียนอาจ

เรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ดังนั้นลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนในปัจจุบัน ประกอบด้วยการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น เป้าหมายสำคัญด้านหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือ ผู้เรียนแสวงหาความรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกโรงเรียน ทั้งที่เป็นเอกสาร วัสดุ สถานที่ สถานประกอบการ บุคคลซึ่งประกอบด้วย เพื่อน กลุ่มเพื่อน วิทยาการ หรือผู้เป็นภูมิปัญญาของชุมชน

จากบริบทดังกล่าวการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้นั้น ปัจจุบันยังขาดข้อมูลเกี่ยวกับการใช้แหล่งสารสนเทศของนักศึกษาในการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้แหล่งสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการใช้แหล่งสารสนเทศของนักศึกษา

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการใช้แหล่งสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

1.2.2 เพื่อศึกษาปัญหาการใช้แหล่งสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

1.3 ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาการใช้แหล่งสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ที่ลงทะเบียนประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 มีประชากรจำนวนรวมทั้งสิ้น 24,971 คน

1.3.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ประกอบด้วย เพศ และคณะที่ศึกษา

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การใช้แหล่งสารสนเทศของนักศึกษา ประกอบด้วย แหล่งสารสนเทศสถาบัน แหล่งสารสนเทศบุคคล แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต และปัญหาการใช้แหล่งสารสนเทศ

1.3.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษาการใช้แหล่งสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เฉพาะที่ศึกษา ณ ศูนย์สวนสุนันทา

1.3.4 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557

1.4 นิยามศัพท์

1.4.1 แหล่งสารสนเทศ หมายถึง แหล่งที่รวบรวมความรู้และเผยแพร่สารสนเทศ ซึ่งอาจเป็นบุคคล หรือองค์กร สถาบัน หรือประสบการณ์จากบุคคล

1.4.2 นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ของศูนย์สวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดหวังว่าจะเกิดประโยชน์แก่หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.5.1 เป็นแนวทางให้หน่วยงานสถาบันการศึกษาต่างๆสามารถนำผลการวิจัยไปวางแผนนโยบายด้านการพัฒนาการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับการใช้แหล่งสารสนเทศของนักศึกษา

1.5.2 เป็นแนวทางในการจัดบริการสารสนเทศของศูนย์วิทยบริการให้ตอบสนองการใช้แหล่งสารสนเทศของนักศึกษา